

AANHANGSEL TOT DE HANDELINGEN VAN DE GEMEENTERAAD

(Vragen van de fractie RijswijksBelang)

No. VR 23 38

Rijswijk, 6 januari 2026

Corsa nummer: 25.077237

Transparantie over juridische procedures waarin de gemeente Rijswijk partij is.

Op grond van artikel 44 van het Reglement van Orde heeft de fractie van Rijswijks-Belang de volgende schriftelijke vragen aan het college:

Algemeen overzicht lopende zaken;

1. Hoeveel rechtszaken lopen er op dit moment tegen de gemeente Rijswijk?
2. Graag uitsplitsen naar type procedure (bestuursrecht, civiel recht, arbeidsrecht, strafrecht, etc.

Aantallen per jaar en per categorie;

3. Hoeveel rechtszaken zijn er tegen de gemeente aangespannen in de afgelopen jaren?
4. Graag een overzicht gespecificeerd per jaar en per hoofdcategorie:
 - Civielrecht
 - Strafrecht
 - Bestuursrecht

5. Kunt u dit overzicht geven van de jaren:

- 2022
- 2023
- 2024
- 2025 tot heden

Onderwerpen van de procedures;

6. Zonder op individuele zaken in te gaan, kunt u aangeven om welke redenen of onderwerpen de rechtszaken zijn gestart.

7. Kunt u voorbeelden geven per hoofdcategorie, zoals:

- Geschillen over betaald parkeren in de Plaspoelpolder
- Bezwaar tegen bekeuringen of naheffingen
- Vergunningen, handhaving, ruimtelijke ordening
- Arbeidsrechtelijke kwesties
- Uitkomsten en ontwikkeling
- en of andere zaken....

8. Hoeveel van de rechtszaken zijn in het nadeel van de gemeente beslist en hoeveel in het voordeel?

9. In hoeveel gevallen is er geschikt buiten de rechter om?

10. Welke trends ziet u in de aantallen en onderwerpen door de jaren heen?

Financiële gevolgen;

11. Wat zijn de totale kosten voor de gemeente Rijswijk geweest voor juridische procedures in de afgelopen vier jaar (proceskosten, advocaatkosten, schikkingen, schadevergoedingen)?

12. Hoeveel wordt er jaarlijks in de begroting gereserveerd voor juridische procedures?

Transparantie en informatievoorziening;

13. Op welke manier wordt de gemeenteraad momenteel geïnformeerd over lopende en afgeronde rechtszaken tegen de gemeente?

14. Bent u bereid de raad periodiek (bijvoorbeeld halfjaarlijks) een overzicht te verstrekken van lopende en afgeronde procedures?

Beleid en lessen;

15. Op welke beleidsterreinen spelen de meeste rechtszaken?

16. Welke structurele verbetermaatregelen neemt het college om het aantal rechtszaken tegen de gemeente te beperken?

Met vriendelijke groet,
Namens fractie Rijswijks Belang
Bianca Niesen
Marc Weterings

Het college beantwoordt de vragen als volgt:

1. Hoeveel rechtszaken lopen er op dit moment tegen de gemeente Rijswijk?

In totaal lopen er 174 rechtszaken tegen de gemeente Rijswijk. Onder 'rechtszaken' wordt verstaan: zaken die voorliggen bij een rechtbank. Dat wil zeggen een (hoger) beroepszaak of een gelijktijdig verzoek om een voorlopige voorziening bij de rechtbank.

2. Graag uitsplitsen naar type procedure (bestuursrecht, civiel recht, arbeidsrecht, strafrecht, etc.

Alle 174 lopende rechtszaken betreffen het bestuursrecht.

Aantallen per jaar en per categorie;

3. Hoeveel rechtszaken zijn er tegen de gemeente aangespannen in de afgelopen jaren?

Er zijn vanaf 2022 in totaal 596 rechtszaken aangespannen tegen de gemeente Rijswijk.

4. Graag een overzicht gespecificeerd per jaar en per hoofdcategorie:

- *Civielrecht*
- *Strafrecht*
- *Bestuursrecht*

Het betreft één civielrechtelijke kwestie (in 2023). De overige rechtszaken betreffen het bestuursrecht.

5. Kunt u dit overzicht geven van de jaren:

- *2022*
- *2023*
- *2024*
- *2025 tot heden*

2022: 159 (waarvan 73 Woz-rechtszaken)

2023: 168 (waarvan 70 Woz-rechtszaken)

2024: 117 (waarvan 35 Woz-rechtszaken)

2025: 152 (waarvan 68 Woz-rechtszaken)

(Woz staat voor: Wet waardering onroerende zaken)

Gezien de grote aantallen Woz-zaken (zie hiervoor ook vraag 15), zijn deze er hier apart uitgelicht.

Onderwerpen van de procedures;

6. Zonder op individuele zaken in te gaan, kunt u aangeven om welke redenen of onderwerpen de rechtszaken zijn gestart.

Rechtszaken hebben onder meer betrekking op de volgende onderwerpen binnen het bestuursrecht:

- Gemeentelijke belastingen
- Afwijzingen of toekenningen van vergunningen en/of voorzieningen
- Opgelegde bestuurlijke sancties
- Aanwijzing van locaties
- Verkeersbesluiten

- Maatregelen in de openbare ruimte
- Ruimtelijke ordening
- Participatiewet (bijstandszaken)
- Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
- Leerlingenvervoer
- Urgentieverklaringen voor woningen
- Gehandicaptenparkeerkaarten

7. *Kunt u voorbeelden geven per hoofdcategorie, zoals:*

- *Geschillen over betaald parkeren in de Plaspoelpolder*
- *Bezwaar tegen bekeuringen of naheffingen*
- Gemeentelijke belastingen: de hoogte van de Woz-aanslag;
- Vergunningen: weigering of toekenning van een parkeervergunning; exploitatievergunning of omgevingsvergunning of toekenning daarvan (bijvoorbeeld vanwege te verwachten overlast of burencnflict);
- Bestuurlijke sancties: boetes vanwege verkeerd aanbieden van afval, sluiting van woning i.v.m. drugshandel, sluiting van pand of oplegging last onder dwangsom vanwege brandveiligheidsgebreken of niet voldoen aan regelgeving m.b.t. geluid, huisverboden, maatregel woonoverlast;
- Aanwijzing locaties: het aanwijzen voor een locatie voor een ondergrondse container, een gehandicaptenparkeerplaats of een locatie voor een laadpaal;
- Verkeersbesluiten: tijdelijk of langdurig afsluiten van wegen of juist weigering daarvan;
- Maatregelen niet betreffende besluiten: denk hierbij vooral aan plaatsing laadpalen, verzoek om verkeersmaatregelen te nemen waarvoor geen verkeersbesluit vereist is, wijzigingen in het afvalophaalschema / afvalbeleid;
- Ruimtelijke ordening: oneens met bouwplan (programma), parkeren;
- Participatiewet (bijstandszaken): afwijzing van de aanvraag om bijstand, beëindiging van een bijstandsuitkering of terugvordering van bijstand;
- Wmo: afwijzing van een Wmo-voorziening, zoals huishoudelijke hulp of een woningvoorziening;
- Leerlingenvervoer: afwijzing van de aanvraag om leerlingenvervoer;
- Urgentieverklaringen: afwijzing van de aanvraag om een urgentieverklaring;
- Gehandicaptenparkeerkaarten: afwijzing van een aanvraag om een gehandicaptenparkeerkaart.

8. *Hoeveel van de rechtszaken zijn in het nadeel van de gemeente beslist en hoeveel in het voordeel?*

De resultaten van de rechtszaken worden geregistreerd met de volgende uitkomsten: gegrond, ongegrond, toegewezen, afgewezen, ingetrokken en afgebroken. De rechtszaken met het resultaat gegrond en toegewezen worden geacht in het nadeel van de gemeente te zijn beslist. In de periode 2022 t/m 2025 betreft dit:

Totaal:	596
Nadeel:	50
Voordeel:	546

9. *In hoeveel gevallen is er geschikt buiten de rechter om?*

Hangende de beroepsprocedure kan er een schikking worden getroffen, waarbij het beroep wordt ingetrokken waardoor de rechter geen uitspraak meer hoeft te doen. Het aantal ingetrokken beroepszaken is 26, waarbij bedacht moet worden dat beroepszaken ook om een andere reden dan een schikking kunnen zijn ingetrokken. Voor wat betreft het aantal Woz-zaken is 16 keer een fiscaal compromis getroffen.

10. *Welke trends ziet u in de aantallen en onderwerpen door de jaren heen?*

We zien geen significante trends in aantallen en onderwerpen. Wat we wel zien is dat rechters indringender toetsen aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en de motivering van besluiten. Ook verkennen rechters vaker of een praktische oplossing mogelijk is, zeker als sprake is van een langdurend conflict. De rechtbank Den Haag is recent haar eigen mediationbureau actiever in gaan zetten. Ook worden burgers wat sneller als belanghebbende aangemerkt dan voorheen, waardoor deze een procedure mogen aanspannen.

Financiële gevolgen;

11. *Wat zijn de totale kosten voor de gemeente Rijswijk geweest voor juridische procedures in de afgelopen vier jaar (proceskosten, advocaatkosten, schikkingen, schadevergoedingen)?*

De administratie is niet als zodanig ingericht en uitgesplitst. De kostensoorten zijn niet altijd gerelateerd aan juridische procedures. Hieronder wordt een zo compleet mogelijk inzicht gegeven.

Advocaatkosten:

Onderstaande bedragen zien niet enkel op advocaatkosten gemoeid met juridische procedures (waaronder ook te verstaan: *ter voorkoming van* juridische procedures), maar ook op kosten verbonden aan advisering, bijvoorbeeld over vergunningen, beleid en/of verordeningen.

Jaar	Totaal
2022	€ 168.000
2023	€ 299.700
2024	€ 509.000
2025 *	€ 370.000

Stand per 17-11-2025

Proceskosten:

Bij de gemeentelijke administratie van de zogenaamde proceskostenvergoedingen wordt geen onderscheid gemaakt in vergoedingen verbonden aan bezwaar- versus (hoger) beroepsprocedures. Over de afgelopen 4 jaar betreft het een bedrag van:

- € 479.224,-, waarvan € 431.447,- verbonden aan Woz bezwaar en (hoger) beroep, en
- € 47.777,-, verbonden aan proceskostenvergoedingen inzake overige rechtsgebieden.

12. *Hoeveel wordt er jaarlijks in de begroting gereserveerd voor juridische procedures?*

In de begroting voor 2026 is eerst rekening gehouden met kosten verbonden aan juridische procedures. Er is een bedrag opgenomen (voor het maatschappelijk en het ruimtelijk domein) ad € 244.500. Eventuele niet in de begroting gedekte kosten worden geacht opgevangen te worden binnen het beleidsproduct of project. Daarnaast is er voor proceskostenvergoedingen een bedrag

gereserveerd ad € 19.600. Bij bepaalde grote projecten wordt in de projectbegroting rekening gehouden met kosten voor juridische ondersteuning (advisering, juridische toetsing en procedures).

Transparantie en informatievoorziening;

13. Op welke manier wordt de gemeenteraad momenteel geïnformeerd over lopende en afgeronde rechtszaken tegen de gemeente?

De gemeenteraad wordt geïnformeerd over rechtszaken die vanwege bijvoorbeeld omvang, politieke gevoeligheid of relatie met andere dossiers als relevant worden gezien voor de gemeenteraad.

14. Bent u bereid de raad periodiek (bijvoorbeeld halfjaarlijks) een overzicht te verstrekken van lopende en afgeronde procedures?

We verwijzen hiervoor naar het antwoord op vraag 13. De raad wordt geïnformeerd over relevante rechtszaken en de eventuele risico's en effecten voor de gemeente. Naar het oordeel van het college levert het periodiek verstrekken van een overzicht geen significante meerwaarde op, mede afgezet tegen de benodigde capaciteit om een dergelijk overzicht op te stellen.

Beleid en lessen;

15. Op welke beleidsterreinen spelen de meeste rechtszaken?

De meeste rechtszaken spelen op het terrein van de Gemeentelijke belastingen / Woz.

16. Welke structurele verbetermaatregelen neemt het college om het aantal rechtszaken tegen de gemeente te beperken?

We zien dat er altijd een deel belanghebbenden dat ongeacht de kwaliteit van besluitvorming gebruik maakt van laagdrempelige rechtsbeschermings- en rechtsbijstandsmogelijkheden. Dit kan eenvoudigweg het geval zijn, omdat een belanghebbende zich niet wil neerleggen bij een afwijzend of ander belastend besluit. Echter voor een deel kan er ook sprake zijn van een aanmoediging hiertoe door zogenaamde no-cure-no-pay bureau's die belanghebbenden kosteloos bijstaan en een potentiële proceskostenvergoeding als verdienmodel zien.

Toepassing van premediation is al jarenlang een vaste uitvoeringspraktijk die leidt tot het beperken van het aantal bezwaarschriften en daarmee ook beroepszaken. Dit houdt in dat na bekendmaking van het besluit (telefonisch) contact kan worden gelegd om het besluit te bespreken. Daarbij kan het besluit worden toegelicht en kunnen nieuwe feiten en omstandigheden naar voren komen die tot een herziening van het besluit aanleiding kunnen zijn. Bezwaar is namelijk een volledige heroverweging van het bestreden besluit door het bestuursorgaan zelf dat het bestreden besluit heeft genomen, waarbij nieuwe feiten en omstandigheden worden meegewogen. In bezwaar kan daarom, ook zonder dat een besluit zelf hoeft te worden herzien, de motivering ervan worden aangepast, wat kan bijdragen aan acceptatie van een besluit.

Ook nadat al bezwaar is ingediend, worden deze instrumenten ingezet. Een vroegtijdige oplossing kan leiden tot intrekking of herziening van het besluit wat aanleiding kan zijn om het bezwaar in te trekken. Tot een beroepszaak bij de rechtbank komt het dan niet.

Daarnaast worden uitkomsten in wel doorlopen bezwaar- en beroepsprocedures, teruggekoppeld aan vakafdelingen hetgeen een leereffect heeft. Beleid en/of werkprocessen kunnen hierop zo nodig worden aangepast. Dit geldt ook voor ontwikkelingen in landelijke rechtspraak (jurisprudentie). Waar nodig leidt nieuwe jurisprudentie tot aanpassing van werkprocessen.

Vervolgens dragen trainingen en cursussen bij aan het op peil houden van kennis. Met interne en externe (regionale) overlegvormen wordt kennis (waaronder nieuwe wetgeving en jurisprudentie)

gedeeld en besproken. Verder wordt deelgenomen aan platforms, zoals die van het VNG. Ook zijn de nodige (juridische) online handboeken beschikbaar.

Burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

P.M. Schuit

H. Sahin